

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Тип і назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 5, Загальна кількість годин – 150, із яких: лекцій – 32 год., практичних занять – 28 год. Форма семестрового контролю - екзамен
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника(ів)	Капаєва Людмила Миколаївна, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування e-mail: liudmyla.kapaieva@pdau.edu.ua тел.. +38050-32-77-840 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/kapayeva-lyudmyla-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Фінанси, Фінанси підприємств, Інвестування
Компетентності	Загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Фахові: ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування). ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку.

Програмні результати навчання	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування. ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування). ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Опанування навчальної дисципліни сприяє формуванню навичок комунікації, наполегливості, здатності до аналітичного, абстрактного та логічного мислення, уміння управляти часом, відповідальності	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування у здобувачів вищої освіти розуміння загальних положень, принципів і методів, загальних умов функціонування фондового ринку; розвинути здібності і сформувати навички, що дозволяють здійснювати професійну діяльність на сучасному фондовому ринку	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Теоретичні основи функціонування фондового ринку. Тема 2. Інформаційне забезпечення фондового ринку. Тема 3. Фінансові посередники та професійна діяльність на ринку цінних паперів. Тема 4. Первинний ринок цінних паперів. Тема 5. Вторинний ринок цінних паперів. Тема 6. Біржовий ринок. Тема 7. Регулювання фондового ринку. Тема 8. Фондовий ринок України. Тема 9. Фондові ринки та фондові біржі світу. Тема 10. Міжнародний фондовий ринок.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); практичні методи (вправи, робота з навчально-методичною літературою). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, навчальні дискусії, відповіді на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії, , рольові та ділові ігри); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самоаналіз, визначення пріоритетних напрямів власного навчального інтересу).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом та відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/plozhennyyaproosvitniyprocenasayt.pdf), Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/plozhennyyaproocinyuvannya2023.pdf). Терміни виконання письмових робіт визначаються тематичним планом (індивідуальним планом здобувача вищої освіти) відповідно до розкладу навчальних занять та є однаково прийнятними для всіх форм здобуття вищої освіти. Поточний контроль здійснюється провідним НПП під час навчальних занять, які закріплені за зазначеною навчальною дисципліною відповідно до тематичного плану. До семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни здобувач вищої освіти допускається у разі виконання всіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр для цієї дисципліни.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконується відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів. Списування під час контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.
- щодо відвідування занять	Відвідування всіх видів навчальних занять є обов'язковим (відповідно до п. 8.9.11 Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/plozhennyyaproocinyuvannya2023.pdf). Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи тощо). Відмітка про відвідування занять здобувачами вищої освіти здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	здійснюється згідно чинного законодавства, а саме Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/plozhennyyaproneformalnuosvitu.pdf).
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/plozhennyyaproocinyuvannya2023.pdf).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Алексєрова Ю.В. Фінансовий ринок : підруч. Хмельницький, 2019. 384 с.
2. Горбачова О., Заяць Ю. Сучасний фондовий ринок України: проблеми та шляхи вирішення *Підприємництво та інновації*. 2021. №20. С. 62-66. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/20.8>.
3. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» №3480-IV від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text/>
4. Мельник О.І., Капітан І.М. Сучасні тенденції розвитку фондового ринку України. *Ефективна економіка*. 2019. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2019/60.pdf.
5. Оксєнюк К. Фондовий ринок України: стан та перспективи розвитку. *Молодий вчений*. 2020. №11 (87). С. 183-185. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-11-87-39>.
6. Пілявоз Т., Глущенко Л., Коваль Н. Сучасний стан ринку корпоративних цінних паперів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. №51. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-56>.
7. Рамський Ю.А., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях: навч. посіб. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
8. Татарин Н.Б., Олійник О.І. Фондовий ринок як один із елементів фінансового ринку: історія та його сучасний стан в Україні. *Молодий вчений*. 2023. №3 (115). С.128-133. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-3-115-24>.
9. Татарин Н.Б., Бундз Н.Б., Кравчук А.С. Фондовий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку. *Молодий вчений*. №3 (91). 2021. С. 379-383. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/1-2.pdf>.
10. Тимошенко О. В., Гудима Л. О. Ефективний розвиток національного ринку цінних паперів як імператив економічного зростання України. *Бізнес Інформ*. 2020. №3. С. 293–298. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-3-293-298>.
11. Третьякова О.В., Харабара В.М., Грешко Р.І. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. №5. С. 103-107.
12. Фінансовий ринок : навч. посіб. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.
13. Фукс Н.А. Загальні положення про цінні папери в законодавстві України про ринки капіталу (прогресивні нововведення та перспективи удосконалення). *Аналітично-порівняльне законодавство*. 2024. №3. С. 412-417. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.71>.
14. Чепульченко Т.О., Монаршук А.О. Правове регулювання фондового ринку в Україні: проблематика та перспективи розвитку. *Право і суспільство*. 2022. №2, ч. 2. С. 276-282.
15. Юдіна С.В. Гоголюк К.С. Фондовий ринок світу: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2022. №2(5). С. 60-66.

Допоміжні

1. Ваніна Н.М., Гищенко О.В. Ринок цінних паперів: практикум : навч. посіб. Київ, 2020. 144 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Фондовий ринок» для бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Упорядник О.І. Замковий. / Нац.техн.ун-т «Дніпровська політехніка». Д.: НТУ «ДП», 2019. 101 с.
3. Фондовий ринок. Методичні вказівки для практичних занять для здобувачів денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Марценюк О.В., Сьомченков О.А. Вінниця : ВНАУ, 2023. 78 с.
4. Фондовий ринок: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Дергалюк М.О. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування протокол від 02 вересня 2024 р. №1

Додаток А
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назви тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	денна форма				
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Опитування	Виконання тестів	Разом
Тема 1. Теоретичні основи функціонування фондового ринку.	2	2	2	2	8
Тема 2. Інформаційне забезпечення фондового ринку.	2	2	2	2	8
Тема 3. Фінансові посередники та професійна діяльність на ринку цінних паперів.	2	2	2	2	8
Тема 4. Первинний ринок цінних паперів.	2	2	2	2	8
Тема 5. Вторинний ринок цінних паперів.	2	2	2	2	8
Тема 6. Біржовий ринок.	2	2	2	2	8
Тема 7. Регулювання фондового ринку.	2	2	2	2	8
Тема 8. Фондовий ринок України.	2	2	2	2	8
Тема 9. Фондові ринки та фондові біржі світу.	2	2	2	2	8
Тема 10. Міжнародний фондовий ринок.	2	2	2	2	6
Разом	20	20	20	20	80
Екзамен	-	-	-	-	20
Всього	20	20	20	20	100

Додаток Б

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

- виконання вправ на практичних заняттях (діапазон 0-2 бали):

2 бали	правильне виконання, що демонструє достатньо високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку;
1 бал	неповне виконання, допущені помилки, що демонструє на базовому володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку;
0 балів	студент не виконав завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

- виконання завдань самостійної роботи (діапазон 0-2 бали):

2 бали	правильне виконання, що демонструє достатньо високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
1 бали	неповне виконання з значною кількістю помилок, що демонструє на базовому рівні володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
0 балів	студент не виконав завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

- опитування (діапазон 0-2 бали):

2 бали	здобувач вищої освіти надав відповідь, що свідчить про знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
1 бал	здобувач вищої освіти надав відповідь, що задовольняє мінімальні критерії, зробив принципові помилки, демонструючи на початковому рівні знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
0 балів	студент не надав відповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

- виконання тестів (діапазон 0-2 бали – передбачено по кожній темі – оцінюється за питомою вагою наданих вірних відповідей шляхом тестування на онлайн-платформі MOODLE):

2 бали	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення більше ніж 96 % тестів, що свідчить про знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
1 бал	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення тестів на рівні від 31-63 % від загальної кількості тестів, демонструючи на базовому рівні знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
0 балів	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності правильних відповідей, чи наявності правильних відповідей, що не перевищує 30 % від загальної кількості тестів, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни

Додаток В
Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	теоретичне питання розкрито мінімально, що свідчить про мінімальний рівень знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання фондового ринку;
	2	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про недостатній рівень знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання фондового ринку;
	3	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про базовий рівень знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання фондового ринку;
	4	теоретичне питання розкрито не зовсім повністю, що свідчить про достатній рівень знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання фондового ринку;
	5	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про високий рівень знання механізму функціонування фондових ринків; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання фондового ринку;
для 1-го практичного завдання*	0	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	виконання задовольняє мінімальні критерії, що свідчить про мінімальний рівень володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
	2	розрахунки виконані не зовсім правильно, з значною кількістю принципових помилок, несформовані висновки, що свідчить про недостатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
	3	розрахунки виконані не зовсім правильно, з значною кількістю суттєвих помилок, сформовані неповні висновки, що свідчить про базовий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
	4	розрахунки виконані в цілому правильно, з незначною кількістю несуттєвих помилок, але сформовані неповні висновки, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;
	5	розрахунки виконані правильно, сформовані повні висновки, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм діагностики стану фондового ринку; розуміння принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності фондового ринку;

* в кожному екзаменаційному білеті 2 теоретичних питання і 2 практичних завдання